

สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (น้ำเขียว ตรัง)
MANGROVE STATION 4

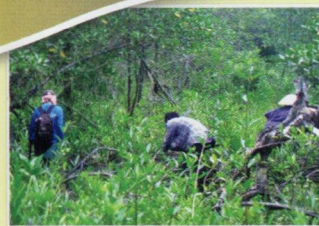

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
DEPARTMENT OF MARINE AND COASTAL RESOURCES
www.dmcr.go.th

โครงการปลูกป่าชายเลนถาวร
เฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

MANGROVE

กิจกรรม และแผนงาน
สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (น้ำเขียว ตรวด)
สร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

- กิจกรรมหลักที่ 1 จัดการและอนุรักษ์ป่าชายเลน
- กิจกรรมหลักที่ 2 พื้นฟูป่าชายเลน
- กิจกรรมหลักที่ 3 ปลูกป่าชายเลนถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ

กิจกรรมหลักที่ 1 จัดการและอนุรักษ์ป่าชายเลน

- งานจัดการและอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน
- งานควบคุมและเผ่าะวังพื้นที่ป่าชายเลน
- งานจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรป่าชายเลน

กิจกรรมหลักที่ 2 พื้นฟูป่าชายเลน

- งานบำรุงพื้นที่ป่าชายเลน อายุ 2 - 6 ปี
- งานบำรุงพื้นที่ป่าชายเลน อายุ 2 - 6 ปี (แปลงปลูกป่าที่ปลูกด้วยเงินนอกงบประมาณ)
- งานเพาะชำกล้าไม้

งานบำรุงพื้นที่ป่าชายเลน อายุ 2 - 6 ปี

ดำเนินการในพื้นที่บำรุงป่าชายเลน
ดำเนินการค้ายพืช เก็บบริวพืชและเศษวัสดุในพื้นที่บำรุงป่าชายเลน
ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ และปลูกซ่อมในพื้นที่บำรุงป่าชายเลน
ดำเนินการตรวจนับอัตราการรอดตายและวัดอัตราการเจริญเติบโต

งานบำรุงพื้นที่ป่าชายเลน อายุ 2 - 6 ปี (แปลงปลูกป่าที่ปลูกด้วยเงินนอกงบประมาณ)

ดำเนินการในพื้นที่บำรุงป่าชายเลน
ดำเนินการค้ายพืช เก็บบริวพืชและเศษวัสดุในพื้นที่บำรุงป่าชายเลน
ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ และปลูกซ่อมในพื้นที่บำรุงป่าชายเลน
ดำเนินการตรวจนับอัตราการรอดตายและวัดอัตราการเจริญเติบโต

งานเพาะชำกล้าไม้

ดำเนินการเตรียมพื้นที่แปลงเพาะชำและจัดสร้างเรือนเพาะชำ
กรอกดินเพาะชำและจัดแปลงเพาะชำ

ดำเนินการแจกจ่ายกล้าไม้ ให้แก่ประชาชน หน่วยงานของรัฐ เอกชน
และทุกท่านที่มีความสนใจ ในการปลูกป่าชายเลน คิดต่อแจ้งความประสงค์ และขอรับ
กล้าไม้ได้ที่สถานีฯ ในวันและเวลาดังกล่าว

กิจกรรมหลักที่ 3 โครงการปลูกป่าชายเลนถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ

- งานปลูกป่าชายเลน
- งานปลูกเสริมและปรับปรุงสภาพป่าชายเลน
- งานจัดทำเขตพิทักษ์ป่าชายเลน รักษาสัตว์น้ำ
- งานบำรุงแปลงปลูกป่าชายเลน อายุ 2 - 6 ปี
- งานบำรุงแปลงปลูกเสริมและปรับปรุงสภาพป่าชายเลน อายุ 2 - 6 ปี
- งานดูแลเขตพิทักษ์ป่าชายเลน รักษาสัตว์น้ำ
- งานจัดหาและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ
- งานส่งเสริมและพัฒนาป่าชายเลนอย่างยั่งยืน

DEPARTMENT OF MARINE AND COASTAL RESOURCES

งานปลูกป่าชายเลน

ดำเนินการสำรวจคัดเลือก รั้งวัดร่วมกับชุมชนจัดทำแผนที่และหมายแนวเขตแปลง
ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ป่าชายเลน
จ้างเหมาราษฎรเตรียมพื้นที่ในกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้เทคนิคทางวิชาการ
ดำเนินการปลูกป่าชายเลน คายวัชพืช เก็บริบเศษวัชพืช
ดำเนินการติดตั้งป้ายโครงการ ตรวจนับอัตราการรอดตาย และปลูกซ่อม

งานปลูกเสริมและปรับปรุงสภาพป่าชายเลน

ดำเนินการสำรวจคัดเลือก รั้งวัดร่วมกับชุมชน
จัดทำแผนที่และหมายแนวเขตแปลงปลูกเสริมและปรับปรุงสภาพป่าชายเลน
ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ป่าชายเลน
จ้างเหมาราษฎรเตรียมพื้นที่ในกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้เทคนิคทางวิชาการ
ดำเนินการปลูกเสริมป่าชายเลน ติดตั้งป้ายโครงการฯ และปักเสาแสดงอาณาเขต
คายวัชพืช เก็บริบ เศษวัสดุ ปลูกซ่อมและตรวจนับอัตราการรอดตาย

งานจัดทำเขตพิทักษ์ป่าชายเลน รั้งสัตว์น้ำ

ดำเนินการสำรวจและคัดเลือกพื้นที่
ดำเนินการหมายแนวเขต และปักหลักแสดงอาณาเขต
ดำเนินการศึกษาข้อมูลด้านพันธุ์ไม้ป่าชายเลน สัตว์น้ำ
สภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์จากป่าและสัตว์น้ำของชุมชน

งานบำรุงแปลงปลูกป่าชายเลน อายุ 2 - 6 ปี

ดำเนินการคายวัชพืช เก็บริบวัชพืชและเศษวัสดุในแปลงปลูก ป่าชายเลน อายุ 2 - 6 ปี
ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ ดำเนินการจัดซื้อไม้หลักกำหนด ตำแหน่งปลูก
ดำเนินการปักหลักและปลูกซ่อม
ตรวจนับอัตราการรอดตายและวัดความเจริญเติบโต

โครงการปลูกป่าชายเลน
เพื่อเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา

งานบำรุงแปลงปลูกเสริมและปรับปรุงสภาพป่าชายเลน อายุ 2 - 6 ปี

ดำเนินการกำจัดวัชพืช ไม่เลื้อย แต่งกิ่ง เก็บริบวัชพืชและเศษวัสดุใน
แปลงปลูกเสริมและปรับปรุงสภาพป่าชายเลน
ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ ดำเนินการจัดซื้อไม้หลักกำหนดตำแหน่งปลูก
ดำเนินการปลูกซ่อมในแปลงปลูกเสริมฯ
ตรวจนับอัตราการรอดตายและวัดความเจริญเติบโต

งานดูแลเขตพิทักษ์ป่าชายเลน รั้งสัตว์น้ำ

ดำเนินการโดย ชุมปฏิบัติกร
ดำเนินการลาดตระเวน ตรวจตรา ดูแล
และป้องกันการกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่เขตพิทักษ์ป่าชายเลน รั้งสัตว์น้ำของสถานีฯ
ตัดเลาวัลย์ แต่งกิ่งต้นไม้เพื่อช่วยในการเจริญเติบโตแก่ต้นไม้
ประสานงานกับชุมชนท้องถิ่น สำหรับการดูแลเขตพิทักษ์ป่าชายเลน รั้งสัตว์น้ำ

งานจัดหาและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

ดำเนินการจัดซื้อพันธุ์สัตว์น้ำจากราษฎร (ปูทะเล, หอย)
ดำเนินการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในพื้นที่ซึ่งกำหนดให้เป็นเขตพิทักษ์ป่าชายเลน รั้งสัตว์น้ำ
และในพื้นที่ที่รับผิดชอบของสถานีฯ

งานส่งเสริมและพัฒนาป่าชายเลนอย่างยั่งยืน โดยชุมชนมีส่วนร่วม

ดำเนินการฝึกอบรมราษฎร จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่
ฝึกอบรมราษฎร หลักสูตรการส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน
ฝึกอบรมราษฎร หลักสูตรรณราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ทะเลและชายฝั่ง (รสทพ.)

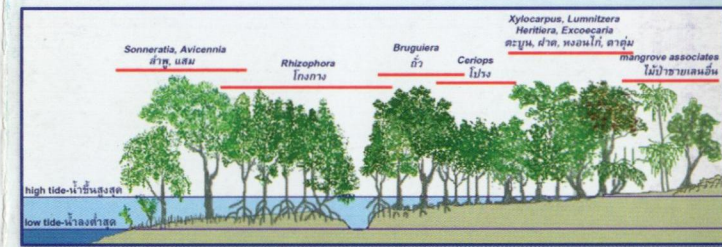
งานอื่นๆ ดำเนินกิจกรรม เช่น การปลูกป่าชายเลน ปล่อยสัตว์น้ำ เป็นต้น

งบประมาณ CEO

ปลูกป่าชายเลนในโอกาสสำคัญเช่น วันสถาปนากรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (2 ตุลาคม ของทุกปี) วันสิ่งแวดล้อมโลก (8 มิถุนายน ของทุกปี) วันแม่แห่งชาติ (12 สิงหาคม ของทุกปี) วันพ่อแห่งชาติ (5 ธันวาคม ของทุกปี) วันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ (21 ตุลาคม ของทุกปี) เป็นต้น

สถานพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (น้ำเขียว ตราด) เดิมสังกัดอยู่กรมป่าไม้ เมื่อแรกก่อตั้ง รวมอยู่ในหน่วยงานเรียกว่า ทมวคป่าเลนระยอง - จันทบุรี - ตราด ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ต่อมา จัดตั้งเป็นหน่วยป่าเลนระยอง - จันทบุรี - ตราด และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ จบ.7 (ขลุง) จนกระทั่งในปี พ.ศ.2512 ให้เปลี่ยนสถานะจาก หน่วยป้องกันรักษาป่า มาเป็นหน่วยควบคุมป่าเลนตามเดิม ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2513 เป็นต้นไป โดยสังกัดกองโครงการ (กองจัดการป่าไม้) กรมป่าไม้

ต่อมา ได้มีคำสั่งให้มีการจัดตั้งหน่วยควบคุมป่าเลนเพิ่มขึ้นอีก 1 หน่วย คือ หน่วยควบคุมป่าเลนที่ คร.1 (น้ำเขียว) จนกระทั่งได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น หน่วยจัดการป่าชายเลนที่ คร.1 (น้ำเขียว) ภายหลัง ได้โอนย้ายสังกัด มาอยู่ในบังคับบัญชา ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่วันที่ 8 ตุลาคม 2545 และได้ เปลี่ยนชื่อเป็น **สถานพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (น้ำเขียว ตรด)** ะทางจาก กรุงเทพฯ - ตัวเมืองตรด 315 กิโลเมตร
 ะทางจาก ตัวเมืองตรด - สถานพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (น้ำเขียว ตรด) 9 กิโลเมตร

พรรณไม้ป่าชายเลนแต่ละชนิดในธรรมชาติก็มีลักษณะการขึ้นอยู่เป็นแนวเขต เริ่มตั้งแต่บริเวณชายฝั่งน้ำจืดลึกเข้าไปในป่าดงใน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของป่าชายเลนที่แตกต่างไปจากป่าบก การขึ้นอยู่ของไม้ป่าชายเลนแต่ละชนิดจะมีความสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ และปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไม่แต่ละชนิดสามารถขึ้นในบริเวณที่แตกต่างกันตามระดับน้ำทะเลต่ำสุด และสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความแตกต่างในเรื่องของดิน การเติบโตของราก และการเติบโตของลูกไม้ กล่าวคือ พืชไม้แสมและลำพู ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้เบิกนำ (pioneer species) ชอบขึ้นบริเวณริมน้ำที่ดินเป็นเลน มีทรายผสม และน้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำ ไม่โกงกาง ชอบขึ้นตามริมน้ำที่มีดินเลนหนา น้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำเช่นกัน ไม้ถั่วและไม้โปรง ชอบขึ้นตามดินเลนค่อนข้างแข็ง น้ำทะเลท่วมถึงสำหรับไม้ภาคและไม้ตะบูน ชอบขึ้นในดินเลนแข็ง ซึ่งพื้นที่ที่ค่อนข้างสูง ส่วนไม้คาคู่มทะเล ไม้เสม็ด และไม้เป้ง ชอบขึ้นอยู่ในพื้นที่สูง ดินเป็นดินเลนแข็ง และมีน้ำทะเลท่วมถึงเป็นครั้งคราว

สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (น้ำเขียว ตรวด)
MANGROVE STATION 4

177 หมู่2 ตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดตราด 23000
177 Moo2 Tumbon Nongsanoo, Muang District, TRAT 23000
Tel: 089 939 7373 Tel&Fax: 039 593 328

